

T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 15.08.2025
Sayı: 5153

32830

Dr. Erhan USTA
Samsun Milletvekili
TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu Üyesi
İYİ Parti Ekonomi ve Kalkınma Politikaları Başkanı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı maddeleri gereğince Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Dr. Erhan USTA
Samsun Milletvekili
TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu Üyesi
İYİ Parti Ekonomi ve Kalkınma Politikaları Başkanı

Son dönemde sosyal medyada sıkça paylaşılan ve kamu vicdanını derinden yaralayan görüntüler, ülkemizdeki perakende sektöründe, özellikle de kamuoyunda "üç harfli" olarak bilinen zincir marketlerde çalışan gençlerin çalışma şartlarının vahametini bir kez daha gözler önüne sermiştir.

Çoğunlukla genç yaştaki çalışanların; reyon düzenleme, kasa işlemleri, temizlik, raf taşıma, sevkiyat yükleme-boşaltma gibi birden fazla görevi aynı anda yürüttükleri; ağır fiziksel yük altına sokuldukları, uzun mesailerle çalıştırıldıkları ve fazla mesai ücretlerinin ödenmediği yönünde iddialar kamuoyuna yansımaktadır.

Dahası, bu gençlerin tüketim tarihi geçen ürünlerin satışını gerçekleştiremedikleri veya şube yöneticileri tarafından belirlenen satış hedeflerini tutturamadıkları gerekçesiyle mobbinge maruz kaldıkları, kimi zaman da sağlıklarını tehdit eden bayılma ve iş kazası gibi olaylar yaşadıkları yönünde çok sayıda bulgu ve tanıklık paylaşılmıştır.

Tüm bu görüntüler, 4857 sayılı İş Kanunu başta olmak üzere mevcut iş sağlığı ve güvenliği mevzuatının uygulamada ne derece yeterince denetlendiği ve bu işyerlerinde çalışan emekçilerin haklarının ne kadar korunduğu sorularını yeniden gündeme taşımıştır. Zira bu şartlar yalnızca hukuka değil, vicdana da aykırıdır.

32830

Dr. Erhan USTA

Samsun Milletvekili

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu Üyesi

İYİ Parti Ekonomi ve Kalkınma Politikaları Başkanı

Bu bağlamda;

1. Türkiye genelinde faaliyet gösteren zincir marketlerde, son üç yıl içerisinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından kaç işyeri denetimi yapılmıştır? Bu denetimlerin illere göre dağılımı nedir?
2. Söz konusu denetimlerde, İş Kanunu'na, fazla mesai düzenlemelerine, mobbing yasağına, iş sağlığı ve güvenliği mevzuatına aykırılık tespit edilen market sayısı kaçtır? Bu işyerlerine uygulanan yaptırımlar nelerdir?
3. Son üç yıl içinde zincir marketlerde çalışırken iş kazası geçiren çalışan sayısı kaçtır? Bu kazaların kaç ölümle sonuçlanmıştır?
4. Üç harfli zincir marketlerde çalışan personelin görev tanımları net bir şekilde belirlenmiş midir? Aynı çalışanın birden fazla ağır görevi (kasa, reyon, temizlik, depo, yük taşıma) yerine getirmesi yasal mıdır? Yasal değilse ne gibi yaptırımlar uygulanmaktadır?
5. Mesai saatlerinin fiili olarak mevzuata uygunluğu nasıl denetlenmektedir? Fazla mesai ücreti ödemediği iddia edilen market zincirleri hakkında Bakanlığınızın yaptığı herhangi bir işlem var mıdır? Kaç zincir markete cezai işlem uygulamıştır?
6. Satış hedefi tutturamayan çalışanlara yönelik uygulanan baskı, yıldırma veya mobbing uygulamalarına dair Bakanlığınıza ulaşan şikâyet sayısı nedir? Bu şikâyetlerin kaçına geri dönüş yapılmıştır? Bu mağduriyetin önüne geçmek için ne gibi önlemler alınmaktadır?
7. Özellikle sosyal medyada gündem olan ve baygınlık geçiren market çalışanlarına dair görüntüler üzerine Bakanlığınız herhangi bir resen inceleme başlatmış mıdır?
8. Bu sektör özelinde çalışanların koşullarını iyileştirmeye yönelik olarak Bakanlığınızın yakın vadede planladığı bir düzenleme veya denetim programı mevcut mudur? Mevcutsa bu programda ne gibi önlemler ve cezalar vardır?